

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fiii. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI
se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN PÔPP.

N. IORGA.

Iată un geniu pe orizontul cultural al neamului românesc. Ființa noastră etnică numai prin o mare valoare națională se poate confirma, numai cu ajutorul unor individualități superioare își poate determina în definitiv rostul în evoluția istorică.

Națiuni întregi își macină azi străduințele pentru o soartă mai bună, mai prielnică. Noi — poporul român — încercăm proba aceluia, care se urcă într'un vârful prăpăstios ca să înfigă un stindard vestitor de izbâzi pentru mulțime. Faima noastră de popor străduitor nu poate rămânea ascunsă în fața popoarelor ce ne urmăresc serioșii pași, căci asemenea unei paseri Fenice desgolim strălucirea noastră de civilizație nepretențioasă. Artiștii în executarea notelor lor splendide, după o serioasă studiere a acelora, să încred în baghera lor magistrală.

Noi, armata inferioară, care numai puțin putem desluși tainele științei de toate colorile, încredințăm spiritul nostru unor bărbați, cari știu să ne plimbe în regiunile civilizațiunii. Intențiunile și scopurile noastre de a înstăpâni un cvant din cultura trebuincioasă fiecărui popor, numai așa să pot atinge dacă la cârma afacerilor noastre de obște, vom avea bărbați tari în știință și energii vergule. Lumea noastră românească — atât pătura inteligentă cât și cea laică — râvnește azi după un progres mai pronunțat, care să ne arete peatra mântuirii. Publicul românesc dela noi și de dincolo, face de multeori paradă cu numele unor bărbați adevărați mari. E justă și legitimă constatarea marelui public românesc când în șirul bărbaților luminați, enumără la loc de frunte pe celebrul profesor universitar d-nul N. Iorga. Ca o scânteie luminătoare în întunerecul condensat, apare acest bărbat diriguitor al chestiunilor noastre vitale. D-l N. Iorga și-a gravat adânc numele în conștiința publicului românesc. Nu este de lipsă ca cineva să-l cunoască personal, căci operele sale științifice tradează până la evidentă bogata lui mentalitate.

În literatura istorică a cules până acum laurii unui succes desăvârșit. Cine altul ne-ar fi putut conduce pe tărâmurile istorice atât de necunoscute, ca acest om? Destăinuirile sale istorice sunt pentru noi o adevărată comoară sufletească. Vedem cum scriitorii streini încearcă a schimonosi adevărurile cultului nostru istoric. Vedem cum zi de zi, elemente de inferioară valoare, tind a întuneca tradițiile noastre vechi istorice, voind a ne prezenta în colori ce nu sunt propriul ființei noastre.

Este de ajuns ca să cetești cartea destul de voluminoasă „*Neamul Românesc*” pentruca să te convingi pe deplin pe temeinicile baze istorice.

N'ar trebui să lipsească acest studiu din nici o casă românească. Numai studii documentate până la exagerare, pot clădi în sufletul nostru cetățui de adevăruri nepătate.

Tinerii noștri știu matematica, știu chimia, dar cu atât mai puțin începuturile obârșiei neamului românesc. Și este o mare greșală sau mai bine zis lacună acest fapt. În urma acestui fapt găsim multe neajunsuri în creșterea individuală a tinerimei. Când tinerimea ar absorbi mai cu lăcomie nectarul dulce al studiului istoriei, ar deveni la tot cazul din aceea tinerime oameni mari integri în viața socială. Istoria cu isvorul ei cristalin este chemată să mențină în echilibru normal ființa noastră etnică națională. Eu cred că tinerimea, în măsură mai mare sau mai mică în urma insuficienței pătrunderii studiului istoriei, se clatină, adeseori, în manifestațiunile sale individuale.

Istoria cu aglomeratul său de fapte eroice poate insufla în tinerime duhul bărbăției, energiei și însuflețirii calde. Să presupunem că d-l N. Iorga, afară de tărâmul istoric, n'ar mai fi propovedit nimic, și atunci am sta înaintea unei mentalități sacre. Prin rostul său istoric a știut lega cu mâna de bun măestru zală de zală din lanțul lung nelustruit al istoriei românești. A știut să insuflă în poporul de aici și de dincolo, suflarea divină a adevărurilor trecutului, a știut să însuflețească la toate ocaziunile massa

— uneori rece — a poporului românesc, mai cu seamă de aici.

Adevărurile istorice propagate cu îndârjire, au fost pentru mulți — unori — înțepătoare chiar. Adevărurile pe față propagate au aflat resenz, adeseori în cabina literară a scriitorilor streini. Dar d-nul N. Iorga nu este numai o celebritate istorică, ci cu drept cuvânt este și un înflăcărat apostol politic. Spiritul său combativ l'a atras și pe tărâmul politicii pentru ca și acolo să sigileze adevărurile sale. Populația țării românești și în mare măsură aderenții până la fanaticism ai d-lui Iorga l'au ridicat la treapta de deputat dietal. Nici că să putea din partea populației un semn de mai mare recunoștință ca acesta. Beșugul cunoștințelor sale, deci, nu se va perde fără rost în frecările mărunte de partid căci adevărurile propagate în parlamentul corpurilor legiuitoare, vor fi în stare să înăbușască, totdeauna duhlul patimei și nedreptății ce ar emana sau răsări din anumite grupuri politice.

România a avut totdeauna bărbații săi *mari*, cari să se cugete aprofundat la croirea unui viitor argintiu în depărtatul necunoscut.

Prin problemele sale ce și le-a luat ca puncte de mănecare și deslegare, prin sentimentele sale de muni-ficiență națională, acest om în întregul său l'am putea numi și un *mare pedagog social* al neamului românesc. Cu drept cuvânt zice d-l O. Ghibu: „În istoria poporului nostru nu există un al doilea caz, când cineva să fi luptat cu atâta înverșunare și cu atâtea mijloace pentru distrugerea minciunii și a răului cum a luptat d-l Iorga. În privința asta d-sa e o apariție fără păreche. Dacă în această luptă d-sa s'ar fi mărginit numai la dărâmarea idolilor și la fixarea unui ideal, ar fi meritat în mare parte atributul cu care l'au cinstit dușmanii lui, acela de „*distrugător*”. Nimeni până la d-l Iorga n'a studiat atât de amănunțit și cu atâta iubire de adevăr firea poporului nostru întreg, în lumina istoriei și a stării de azi a lui”.

În fața acestor constatări trebuie să ne închinăm spiritului aceluia care

nu cunoaște oboseală în mărturisirea credinței și a aspirațiilor poporului românesc de pretutindenea. Scriind aceste șire credem că reimprospătând publicului acest nume ne facem numai o datorință națională, față de acest aprig apostol al propagării adevărului.

Ghimbășanul.

Sinodul vicarial.

După cum am anunțat în nrul trecut al foaiei noastre, Sinodul s'a ținut Vineri în 11 Aprilie st. n. a. c. cu următorii program:

1. Invocarea spiritului Sfânt; 2. Deschiderea sinodului; 3. Constatarea celor absenți; 4. Statorirea taxelor pe anul curs. 1913 la fondul Esactoratului, deficiențelor etc. etc. 5. Statorirea ordinii și timpului ținerii examenelor la școlile române conf. gr.-cat din Vicariat; 6. Propuneri; 7. Alegerea confesarilor pentru mărturisirea preoților cari nu au luat parte la ținerea exercițiilor spirituale; 8. Inchiderea Sinodului.

Pentru buna reușită a sinodului și pentru înfățișarea demnă a Clerului, cercularul-convocător dispune următoarele: „Îndată după primirea acestui cercular, fiecare preot să-și țină de datorință a notifica subscrișului o icu în cifre capitalul real fructificator al bisericii după ultimile rațiuni aprobate, pentru ca să se poată compune conspectul taxelor”.

Atât la exercițiile spirituale, cât și la sinod, Frații Voastre veți avea să vă prezentați în vesmânt talar (reverendă), iar aceia, cari din cuvioase pricini ar fi nevoiți să absenteze, fie dela exerciție, fie dela sinod, vor avea să notifice înaintea acestui oficiu cauza absentei, ca să se poată pertracta în sinod”.

Putem constată cu bucurie că dorinței exprimate la călcăiul Cerculariului toți On.

D-ni preoți s'au conformat prezentându-se în întreg costumul preoțesc.

Sinodul acesta, primul ținut sub conducerea actualului vicar, a fost de mare importanță prin faptul, că el a fost împreună cu exerciții spirituale ținute și conduse de Păr. Ștefan Roșian, director spiritual în seminariul teologic arhiepiscopesc din Blaj. Preoții cari au fost norocoși să iee parte la aceste exerciții s'au întors de sigur la credințioșii lor cu propuneri bune, cu însuflețire sfântă, cu sufletele întărite pentru o muncă intensivă în împlinirea chemării lor grele și sublime.

În tot decursul acestor sfinte sărbări — căci așa trebuie să le numesc — de Mercuri, Joi și Vineri, dela oarele 6 dimineața nu vedeai pe ulița Brașovului pe la casa fostă Vicarială și pe dinaintea bisericii numai preoți! Excepțional pentru noi făgărășenii a fost ceva surprinzător, mai ales cei din apropierea bisericii.

În decursul zilelor de Mercuri, Joi și Vineri nu vedeai de cât preoți smeriți, cu capetele plecate trecând spre biserică — de trei ori pe zi — după program. — Din biserică să întorceau în școală, aici, atât înainte de amiază, cât și după amiază Claris. domn spiritual Ștefan Roșian ținea Meditație (un fel de lecție) foarte instructivă și folositoare pentru d-nii preoți. Tot în școală luau masa comună, dejun, prânz și cină, servinduli-să bucate de post. Astfel On. d-ni preoți se păreau a fi în Seminar.

De încheiere amintim iubiților noștri cetitori, că un bun temei s'a pus sinodului ven. cler gr. cat. din vicariat, temei, care garantează o activitate rodnică acelor ce sunt să muncească în via Domnului.

Convocare.

P. T. membrii ai societății române de diletanți „Progresul” din Făgăraș sunt invitați a participa la

Adunarea generală ordinară,

ce să va ținea Duminecă în 11 Mai nou

1913, în sala școlii gr.-orientale din Făgăraș, la 3 oare p. m.

OBIECTE:

- 1) Deschiderea ședinței.
- 2) Raportul comitetului.
- 3) Raportul cassarului.
- 4) Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor și înscrierea de membrii noi.
- 5) Alegerea președintelui, vice-președintelui, comitetului și funcționarilor pe un nou period de 3 ani.
- 6) Inchiderea ședinței.

Din ședința comitetului ținută la 15 Aprilie nou 1913.

Dr. Octavian Vasu m. p. Ilarie Debău m. p.
președinte. secretar.

Monografia bisericii și școlilor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericii și școlii din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare)

Vicepreședinte la această reuniune au fost:

Ecaterina Negrea soție de perceptor comitatenz dela întemeierea reuniunii 1876—1899, când a trecut la cele eterne. 2) Elisabeta Popp soție de protomedic, dela 1889—1904. 3) Luiza Făgărășan, soție de primpretore, dela 1904—1912, când a trecut la cele eterne și de prezent 4) Maria Cernea soție de judecător.

Casereasă a reuniunii a fost mai întâi Ana Chișerean născută Alutan, soție de preot dela 1876—1906, când a trecut la cele eterne, apoi Maria Cernea, soție de judecător dela 1906—1912, când ajunge vicepreședintă, iar în locul dânei reuniunea a ales de casereasă pe Mariți Eugen Pop, soție de timar.

Ca secretari la reuniunea aceasta au funcționat: Ioan Ganea, Dumitru Chișerean, Ioan Cinteș, și actualul secretariu Andreiu Stroia. Și în fine ca bărbați de consiliu: Ioan

FOITA.

În Dumineca Floriilor.

Ah ce mareț este cerul,
Ce plăcut este aerul...
Ah, ce mândre păsări sbor
De se alină prin nor!

Câmpul este o verdeață
Astrul netulburat,
Suflă 'n arbori plini de ceață;
Frunzele 'n laturi să bat...

De colo de pe câmpie
Sună glas de ciocârlie;
Cântul ei frumos și dulce
Te îmbie și te duce...:

Și te duce 'n lunca verde
S'auzi glasul ei frumos;
Făr' d'acesta verș te-ai perde,
Chiar ca 'n râul murmuros...

Vântul bate 'n cetișor
Ceața se 'nalță spre nor...

Aurora lin răsare,
Bate vântul și mai tare...

Auzi clopotul cum sună
Colo 'n preajma satului!
Credincioșii să adună
La biserica Domnului.

Și aici toți cu credință,
Și cu mare cuviință
Să roagă lui Dumnezeu
Ca să-i ferească de rău...

Astăzi Domnul cel prea sfânt
A fost în Ierusalim;
Isus, melul cel prea blând,
Pe care toți îl mărim...

Ah Isuse mult prea dulce
Cel ce-ai pătimit pe cruce,
Pentru ca să scăpăm noi
De pedeapsă, de nevoi.

Spunene cu ce cuvinte
Să te putem preamări,
Ca p'al nostru bun părinte
Oar' cu ce vom îndrăzni...

Cerescule împărate
Fii mărit prea luminate...

Toți cu glas de bucurie
Ne închin acum ție.

Clopotele sună iară
Colo'n preajma satului...
Poporul vine afară
Din biserica Domnului...

Azi e ziua cea prea mare,
Car' ne-aduce salutare:
Dumineca Florilor
Bucuria tuturor...

Astăzi toți cu veselie
Să rugăm pe Dumnezeu
Să ne ajute, să ne fie,
Să ne ferească de rău...

Ziua scade, noaptea crește,
Frunza 'n codru înverzește,
Ciocârlia de colea
Incetează a mai cânta...

Iar' lumina acuma piere
Prin deșisul codrilor:
Unde mii de păsărele
Merg spre cuiburile lor...

I. Popa M...

Roman, avocat, Alexandru Micu, vicariu, Dr. St. Pop, protomedic, Bas. Rațiu vicar, Dumitru Chișerean, preot, Iacob Macaveiu vicariu, Dr. Andreiu Micu, avocat, Dr. Nicola Șerban, deputat dietal și avocat și Dr. Titu Perția, medic.

Și acestei reuniuni de femei îi doresc prosperarea, — și dea bunul D-zeu — să dea mâna cu cealaltă reuniune de femei neuite din Făgăraș — să se facă numai o reuniune de femei române, după-cum a fost la început — din cari să răsară o școală de fetițe în Făgăraș, căci:

Undei unul nu-și putere
La nevoi și la avere,
Unde-și doi Putere crește
Și dușmannul nu sporește.

4) Despre societatea de diletanți români „Progresul”

În Făgăraș încă pe la anul 1876, înainte și apoi pe la anii 1897, 1880 și 1881 în urma resbelului oriental, al Rusiei aliate cu România contra Turciei, când poezii români croiau la poezii eroice, naratorii la povestiri, iar artiștii la piese teatrale — un grup de actori sub directorul Ionescu mai întâi și mai apoi sub a lui Petculescu, au fermecat publicul românesc în mai multe rânduri.

După-ce artiștii s'au depărtat cu totul — tineretul din Făgăraș, partea inteligentă au început să-i imiteze, făcând dese pregătiri cu piese teatrale mai ușoare — mai ales din cele ale lui Vasile Alexandri.

Vincentiu Grama, George Borzea, Alexandru Pocol, Ioan Dejenariu, Danilă Gramoiu, Ioan Rațiu, Damaschin Poparad, Ioan Popoviciu Ioan Grama, avocat, într'un period mai vechiu pe la 1876—1878 au format cor cu statute în Făgăraș; apoi Augustin Cepeș, Alexandru Cepeș, Ștefan Nicșă, Nicolae Ludu, Nicolae Aron, Ioan Brosiu, Adolf Făgărășan, George Bârsan, Clement Grama într'alt period pe la 1880—1884, se întruneau la școala română gr. or. din ulița grecilor, unde țineau probe de teatru, de cântări, de declamări. — În școală, de

multe ori era frig și lipsă de lumină — și dacă se și făcea ceva foc — fumul imprăștia pe domnișori și mai ales pe domnișoare, de aceea iubitul ortac de muncă August Cepeș (Gusti), primul comptabil al băncii »Furnica« care era instalată în casele avocatului Ioan Roman, a intervenit pentru grupul diletanților să fie primiți în casele lui Roman. În casele avocatului Roman o duceam foarte bine, căci veselul avocat se vâra printre tineri, și eleganta doamnă Roman ne cinstea cu prăjituri, rachuri alese dintr'un butoiș de masă, — și aici făceam școala de teatru sub ochii doamnelor Zinca Roman, Elisabeta Popp și Luiza Făgărășan, — cari ne nobilitau mișcărilor.

Decâteori era adunarea municipală de toamnă și cea de primăvara, avocatul Roman spunea tuturor membrilor români dela comitat că este producțiune teatrală și aceia tăbărau cu crila în frunte cu avocatul Roman la teatrul diletanților, care mai totdeauna ținea în *Hotel Paris*. Și apoi Roman râdea, dar râdea de i să clătina burta de teatrul tinerilor. Așa în piesa *Creditorii de Alixandri*, când Jăvrescu s'a prezentat pe întunec în odaia Aglaei pentru a face amor — alarmând creditorii, cari toți erau incuiați în odăile laterale — Roman fericitul nu mai putea de râs.

Statutele societății de cântări dela 1876, îmi spune părintele Grama, a fost înaintate la înaltul ministru spre aprobare, — dar au fost respinse cu observațiuni. Și așa pe baza vechilor statute dela 1876, mai intercalându-se și cele pretinse de ministru, la 13 Ianuarie 1884 se votează (s'au compus de avocatul Ioan Roman) »Statutele societății române de diletanți, Progresul», fiind subscrise de Ioan Roman, președinte și de Nicolae Aron, notariu — cari apoi sau și întărit de ministru la 24 Iuliu 1885 sub Nr. 39504 — Láta a m. kir. belügyminiszter. Budapesten 1885 évi július hó 24 én a miniszter helyett Bernisky m. p. államtitkár.

Scopul societății »Progresul» este lățirea culturii prin reprezentațiuni teatrale,

desvoltarea gustului estetic și a simțemintelor nobile și morale; are de scop a cultiva totodată și muzica vocală și instrumentală.

Membrii sunt fundatori cu 10 fl. ordinari cu 1 fl. și ajutători cu mai puțin de 1 fl. mai sunt onorari și activi.

Presedinți la societatea »Progresul» au fost.

1. Ioan Roman avocat 1884—1885.
2. Basiliu Rațiu, vicariu (1889—1895) 3. Dr. Ioan Șenchea avocat (1895—1897—1905 1910). 4. Dr. Ioan Turcu (1897—1900) 5. Iacob Macaveiu, vicariu (1900—1905). 6. Dr. Octavian Vas (1911). 7. Dr. Liviu Pandrea (1912).

Cassari ai »Progresului» au fost.

1. Ioan Dejenariu (1884—1889—1885—1912). 2. Nicolae Cozgarea (1889—1895).

Secretari ai »Progresului» au fost:

1. Nicolae Aron (1884—1890). 2. Ioan Berescu (1890—1895). 3. Mateiu C. Jiga (1905—1910) 4. Ilarie Debău (1910—1912).

Membrii în comitet, eventual membrele au fost:

Elisaveta Pop, Carolina Cozgarea, Luiza Făgărășan, Maria Cernea, Lucreția Dr. Micu, Ana Poparad, Alexandru Belle, Dr. Ioan Turcu, Nicolae Borzea, Dr. Octavian Vas, Ioan Berescu, Nicolae Aron și Ioan Scurtu.

Mai amintesc pe vicepresidenții: Dr. Titu Perția, (905) și Mateiu C. Jiga 910 apoi pe presidenții adhoc: Nicolau Aron (1905—1906) și Alexandru Belle (1910.)

Și în fine pe membrii activi, cărora li s'au exprimat mulțămii protocolară. Elena Jiga, Irina Silaghi, Marița Cernea, Ioan Berescu, Mateiu C. Jiga, Aurel Pinția, Dr. Cornel Russu, Dr. Emil Popp, Costi Toma, Ilie Stoichița, Iuliu Cârje și Traian Păcală.

Fondul societății »Progresul» azi în 1912 constă în bani 2679 cor. 19 fil., în mobile 878 cor., în cărți 93 cor 02 fil., și în instalațiune electrică 214 coroane 27 fileri.

5. Despre cassa de economii »Furnica»

Despre inst. »Furnica» reproduc raportul Direcțiunei cu ocaziunea serbării iubiului de 25 ani, din care se vede istoricul

Ce e 'n mână, nu-i minciună.

(ȘNOAVĂ).

P'ale vremuri, — nu-i mult de atunci — unii din creștini încă nu daseră cu totul uitărei, ca mulți de azi, pe Făcătorul lor. Așa că, după obiceiul bătrânesc, — rămas din moși-strămoși, — din când în când unii din ei își măi aduceau aminte și de Sfintele locuri, unde s'a născut, a crescut, a trăit și a pătimit Mântuitorul lumii, — ducând-se să le vază. Așa fiind, unul din acești creștini, se hotărâ să se facă hagiul, și paceri în ziua plecării, veniră rudele și prietini ca, pe lângă ca să-i ureze cale bună, după cum e obiceiul, să-l roage mai ales ca, la întoarcere, să le aducă de la Sf. Munte, ori din alte locuri, pe care le va cerceta, câte un semn sfințit, cum: unuia o iconiță, altuia niscari-va mătânii, altuia o cruciuliță, sau cine știe ce lucru sfințit.

Hagiul — nu făcut încă, — își luă călimara și, cum auzea de dorința fiecăruia, cu condeiul făcut din pana găștei, scria pe câte un mic răvășel, numele fiecăruia, împreună cu lucrul dorit de fiecare.

Așa că toți rămăseseră mulțumiți că n'au să fie uitați și că lucrurile dorite de ei li se vor aduce.

La urma urmelor, — ce mai încolo, — când să 'și incalceze calul — căci p'atunci, nefiind ca astăzi drumuri de fer, oamenii călătoreau călări, — iată că vine și o babă, abia sprijinindu-și bătrânețele în cârje, — de bătrână și neputincioasă ce era, — și punând în mână hagiului o firfircă, îl rugă să-i aducă și ei, de la Sf. Munte ori de la Ierusalim, ce va putea cumpăra în prețul firfirice.

S'a fost dus hagiul nostru și a stat la locurile sfinte atât cât a trebuit să șază; apoi s'a întors iarăși în orașul din care a plecat, — între ai lui.

Cum auziră rudele, și mai cu seamă prietenii, c'a sosit, și veniră să-l vadă pe hagiul, dar, mai ales, — cum zic, să-și primească fiecare lucrurile, pe cari îl rugaseră ca să li le aducă.

Tocmai pe când se heretiseau, iată că vine și o babă bătrână, și, cum hagiul dă cu ochi de ea, se și duce în odaia lui, unde își ținea lucrurile aduse, și-i dete babei o iconă, o cruciuliță, niște mătânii, și o candelă. Toți prietini, — cei de față, — rămăseră uimiți de această dărnicie a hagiului, de și îl știau altfel, — și 'și zicea fiecare în gândul lui, că dacă unei babe sărace și de nimeni socotită, i-a adus atâtea și atâtea, dar mi te lor, ca prietini și

rude? Atunci unul din pretini deschide vorba, de ce-l rugăseră. Hagiul, drept orice răspuns, își luă o față de tot tristă și le zice p'un ton aproape plângător:

„Dragii și neprețuiții mei pretini! iertați-mă că n'am putut să vă veselesc fețele dupăcum din toată inima vă fi dorit. Credeți-mă că întru nimic nu sunt eu vinovat. Și iată cum: când m'ați rugat, v'aduceți bine aminte, că, spre a nu vă uita, v'am scris pe fiecare pe câte un răvășel; aceasta spre a mea aducere și tinere de minte; dar într'o zi, pe când mergeam cu vaporul pe mare și stând așa fără nici un lucru, 'mi-am zis că e bine ca, din toate răvășelele pe cari erați scriși, să fac o singură listă. Așa hotărât, mi-am așezat o măsuță pe puntea vaporului și pe măsuță am întins toate răvășelele. Știți însă, scumpii mei, că nenorocirea, când nu vrei de multe ori să te aperi de ea, ori te silești s'o ajungi, ori stai pe loc și-atunci te ajunge ea. Așa și cu mine, — nenorocirea m'a ajuns, căci, când toate răvășelele erau pe măsuță, și tocmai când eram să încep a scrie, un puștiu de vânt, — ardelar focul! — veni și toate răvășelele le-a luat și'n mare le-a aruncat. Atunci nemiștiind ce să vă iau, ne mai având de unde mai ști, nu v'am mai putut îndeplini dorințele, cu care m'ați in-

și activitatea dezvoltată în acest interval, care este următorul:

»Institutul nostru s'a înființat la anul 1883, la inițiativa și stăruința vrednicului bărbat de pe atunci Domnul Ioan Roman avocat în Făgăraș.

Ioan Roman avea pe timpul acela agentura „Albina” din Sibiu, pentru Făgăraș și jur. În conțelegere cu fostul director al institutului „Albina” domnul Visarion Roman, a transformat agentura Albinei în o bancă independentă, cu un capital social de florini 30,000 împărțit în 300 acții à 100 floreni, dintre cari Albina a preluat a una a treia parte din acții.

(Va urma).

Nicolae Aron
preot gr. or.

Diferendul româno-bulgar.

Ziarul „Seara” aduce în numărul din urmă următorul comunicat important:

Sedința de Vineri a conferinței ambasadurilor dela Petersburg a fost hotărâtoare în chestia diferendului cu Bulgaria.

In protocolul semnat de toți reprezentanții puterilor s'a prevăzut cedarea orașului Silistra cu toate forturile ei și cu un teritoriu de 10 klm. spre Bulgaria.

Cu toată intervenția Triplei-aliante, cu privire la cedarea unei părți din teritoriul bulgar la Marea neagră, nu s'a putut obține aprobarea celorlalte puteri, astfel că în această privință cererile României au fost respinse.

Puterile și-au luat însărcinarea ca să facă Bulgaria să se supuiască fără rezistență deciziunilor luate la Peters-

sărcinat, și eu eram dator a vi le împlini.

— Dar băbuței cum n'ai uitat să-i aduci? îl întrebă unul.

— Uite dragă prietino, adevărul așa este, că și pe băbuță, i-am scris dorința p'un răvășel, dar lucru ciudat, că răvășelul ei nu la luat vântul, și știțiți de ce?... că pe el pusesem firfirica cemi dedese, și astfel fiind pe răvășel o mică greutate, nu l'a luat vântul nici pe el; și așa scăpând, am avut pe ce ceti și lua ceea ce mă rugase.

Atunci un bătrân albit de zile îi răspunse:

— Bine a zis cine a zis că: *Un înțelept făgăduiește și mulți nebuni trag nădejde!*

— Dar mai bine a zis altul, și care mai bine să potrivește, că: *Ce e 'n mână nu-i minciună.*

Păun I. Gilorteanu.

Prietinie.

Floare albă, floare albă,
Ce frumoasă te credeam!
Și azi mi-te plângi și poate
Nici când n'o să te mai am.

Vânturile, valurile
Altor zări mi te-am pierdut,
Floare albă, floare albă
Altcum eu mi te-am crezut!
Înzădar!

Și cum te scuturi
Simt, că'n veci n'o să te am,
Floare albă, floare albă,
Ești o floare tristă 'n geam...!

Blaj, 1913.

N. Hațeg.

burg, puterile socotind, că Bulgaria a căpătat destule compensațiuni teritoriale în altă parte.

Tot în aceea conferință dela Petersburg s'a luat la cunoștință că conferința ambasadurilor la Londra a aprobat în totul desideratele României cu privire la viitoarea situație a Românilor macedoneni, și s'a ratificat lucrările congresului dela Londra.

Ceeace este important pentru România este fraza pe care reprezentanții Puterilor au trecut-o în protocolul încheiat, frază care sună astfel:

»Prin obținerea Silistrei de către Români, puterile sunt măgulite de a fi reparat nedreptatea suferită prin tratatul dela Berlin, România primind astăzi o frontieră naturală care îi asigură stăpânirea Dobrogei.

DIN ROMÂNIA.

Sâmbătă 23 Martie v. M. S. Regina însoțită de d-nele de onoare a vizitat ambulantele spitale din parcul Carol, construite din inițiativa doamnei Eliza I. Brătianu. D-nii J-rii Angelescu și Petrescu au condus pe suverană și i-au explicat felul de construcție și modul de întrebuințare.

— Camera română a votat un proiect de lege prin care se face A. S. R. Principelui Carol o dotăție de 100.000 lei anual.

Proiectul de lege este însoțit de următoarele cuvinte:

»A. S. R. Principele Carol a împlinit 19 ani. De acum înainte are sarcini numeroase. E dator să facă ca cu acest prilej să acoadă o datorie. Națiunea română să simte veselă cu acest prilej să-și arete dragostea ce o are față de tron și dinastie».

— D-l N. Filipescu, ministru de domenii, și-a dat demisia. D-l Titu Maiorescu și alți funtași conservatori, stăruiește pe lângă dl Filipescu, ca să rămână în guvern.

În cazul când dl Filipescu nu va reveni asupra demisiei, guvernul se va complica probabil cu d-l I. Lahovary.

— Poetul Cerna a murit. Un cerc de prietini și admittori ai poetului, au luat inițiativa ridicării unui monument pe mormântul lui și au deschis o listă de subscripție în acest scop.

— În adunarea de ieri a clubului conservator, la care au participat miniștrii Maiorescu, Filipescu, Marghiloman etc. a fost proclamat șef al partidului conservator d-l P. P. Carp, iar prezident al clubului central d-l I. Lahovary.

Invitare la abonament

— **Cu 1 Aprilie v. a. c. deschidem la „OLTEANUL” un nou abonament și ne rugăm de sprijinul tuturor prietenilor și binevoitorilor noștri.**

Toți aceia, cari nu doresc a abona foaia noastră și pe viitor, ne vor reînnoia numărul, dar să nu uite a ne trimite și prețul abonamentului restant din anii trecuți și atunci n-ici o supărare.

Pe toți prietini și binevoitorii noștri îi rugăm a răspândi „Olteanul” în cercuri cât mai largi, că atunci și noi vom fi în stare a aduce toate îmbunătățirile de lipsă.

Prețul abonamentului este:

Pe un an întreg . . . . . 5 cor.
Pe o jumătate an . . . . . 2 cor. 50 b.
Pe un pătrar de an . . . . . 1 cor. 25 b.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 10 cor. Pe o jumătate an 5 cor.

ADMINISTRAȚIA.

NOUTĂȚI.

— **Cununie.** D-șoara *Silvia Taflan* și d-l *Vasile Bălajiu*, anunță serbarea cununiei lor, ce va avea loc în 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) la 1 p. m. în biserica gr. or. din Belean.

Felicitările noastre!

— **Procesul Lukacs—Désy.** Tabla regească din Budapesta, unde s'a desbătut recursul lui Désy, a nimicit sentința tribunalului, prin care fusese pedepsit cu patru luni temniță pentru calomnie și vătămare de onoare față de ministrul președinte Lukacs. Acum se va ținea o nouă pertractare când lui Désy i-se va da voie ca să dovedească cele susținute despre Lukacs, că a decă cu știrea lui s'au prăpădit mai multe milioane din banii țării.

— **Congres de istorie.** În cursul acestei luni se va deschide în Londra congresul de istorie, la care vor participa savanți din toată lumea. Guvernul României a trimis ca delegat la acest congres pe d-l N. Iorga, profesor universitar, care deja se află în capitala Angliei.

Cât de mult e recunoscută știința d-lui Iorga în străinătate se vede și deacolo, că d-l Lamprecht, cel mai mare profesor de istorie al Germaniei, l'a rugat să ia parte la examenul care îl va depune în Lipsca fiul părintelui protopop Ioan Cădea din Avrig.

— **Sănătatea papei.** Numărul din urmă al foaiei oficiale din Vatican aduce știrea că starea sănătății Sf. Părinte merge spre bine, fiind în afară de orice pericol.

— **Arestarea unui escroc din România.** Acum câteva zile la o bancă din Timișoara s'a prezentat un tânăr cu un cec de cinci mii de lei emis de Banca de comerț din Craiova pe numele doamnei Clara Francez, și a cerut să i se plătească această sumă. La bancă s'a observat imediat că e vorba de un falș și l'au predat poliției. Telegrafându-se autorităților din Craiova, aceștia au răspuns că tânărul e un escroc, Marius Negrescu, fiul magazinerului gării din Craiova, unde făcuse mai multe furturi și pe urmă au dispărut.

— **Furtună mare.** Din portul Hamburg se vestește că în urma unui vifor însoțit de o ploaie torențială 80 de corăbii de-ale pescarilor au fost rupte de lanțurile lor și devenind jucării valurilor mării s'au scufundat înecând cu ele și 90 de persoane. În orașul Hamburg uraganul a pustiit case întregi. Din cauza furtunii vapoarele nu au sosit la terminul îndatnat, ceea ce produce mare neliniște.

— **Ciocniri de trenuri.** Luni dimineața pe la orele 4, trenul accelerat ce plecase din Budapesta spre Fiume s'a ciocnit cu un tren de marfă. În stația Tuni trebuia să se întâlnească cu trenul de marfă care mergea spre Bpesta, însă supraveghietorul stației a lăsat trenul accelerat să plece mai departe, contrar poruncii primite și așa între stația Tuni și Generaliskistol s'a întâmplat catastrofa. Ciocnirea a fost groaznică, locomotivele au sărit una peste alta, conducătorii ambelor trenuri au murit pe loc, opt vagoane ale trenului de marfă și vagonul de durmit dela trenul accelerat s'au făcut țandări, și doi slujbași ai trenului de marfă au fost turțiți. Cinci din personalul de serviciu al acceleratului au primit răni grave. Călătorii au scăpat ca prin minune teferi.

Marți dimineața s'a întâmplat altă nenorocire pe linia ferată Bpesta-Viena. Dimineața la orele cinci a plecat trenul de marfă din stația Felsőgala spre Szár. Calea ferată spre Szár merge la deal. Cum trenul urma la deal, deodată opt vagoane s'au desprins de tren și au plecat îndărăt spre Felsőgala, sosind aci chiar în timpul când din direcția opusă venea un tren de marfă. Ciocnirea nu se mai putea impede, așa că cele opt vagoane s'au isbit cu mare putere de locomotiva trenului de marfă care s'a sfărâmat împreună cu 12 vagoane. Un amplotat dela tren a murit.

— **Om tare de fire.** Lucrătorul Martin Paulson din America căzuse din tren și roatele trenului i-a tăiat un braț. Nimeni n'a observat nenorocirea. Paulson om tare de fire, după ce a trecut trenul s'a sculat de jos și-a luat brațul tăiat în mână ce i-a rămas și a mers la cantonul apropiat, unde un medic chemat prin telefon i-a legat iute ciompu, ca să oprească scurgerea sângelui. Căruța cerută tot prin telefon a întârziat, atunci Paulson și-a luat de nou brațul tăiat și a plecat pe jos la spitalul din orașelul apropiat.

— **Șpioni arestați.** Poliția din Viena și cea din Budapesta, a dat de urma unor șpioni. Pe baza unor documente compromițătoare a fost arestat în Viena locotenentul Cedomir Jandrici și fratele său sublocotenentul Alecsandru Jandrici. La perchițiția făcută la locuința lor s'au găsit o sumedenie de scrisori compromițătoare, hărți, desemnuri de ale forturilor Austro-Ungare.

Arestarea lui Cedomir Jandrici a surprins cercurile militare, de oarece a fost cel mai eminent elev al școlii de războin.

În Budapesta a fost arestat Nicolae Bravura, fost oficer în armata Rusiei. La el de asemenea fost aflate multe harte militare, și multe scrisori și telegrame cifrate.

— **Banii emigraților.** Din datele statistice publicate de oficiul postal reese că emigrații au trimes în anul 1912 168 milioane cor. iar România 3 milioane. În sumele acestea nu sunt cuprinși și banii pe cari emigrații îi aduc cu sine. Cifre dure-roase când ne gândim, că sumele acestea sunt trimise în mare parte de oameni cari, muncesc cu brațul și cari au fost siliți să-și caute o pâine mai bună departe de țara aceasta a lor.

— **Grevă.** Muncitorii dela fabrica de corăbii danubină din Fiume amenință cu grevă generală. Delegații direcțiunii neputând

ajunge la înțelegere cu delegații muncitorilor aceștia au declarat următoarele: Întrucât direcțiunea în timp de 3 zile nu va satisface pretențiile la toți muncitorii din Fiume, se pun în grevă. Numai decât apoi s'a făcut o colectă cu rezultat de 2300 coroane core a fost împărțită între familiile muncitorilor eschiși din lucru.

— **Bravura unui ofițer rus.** Baro-nul Köhne, locotenent și aghiotant al comandantului circumscripției militare Irkatz, a palmuit într'un restaurant din Petersburg pe un chelner. Când publicul a luat par-tea chelnerului, ofițerul a tras sabia. După ce i-s'a luat sabia, a tras cu revolverul asupra publicului, care a început să fugă. A fost desarmat din nou și arestat de către comandantul pieței. Incidentul a produs o penibilă impresie în Petersburg.

Târgul de vite în Sebeșul săsesc se va ține în 21—23 Aprilie, iar târgul de marfă în 24 Aprilie.

x **Salvarea omenimei.** „Balsamul apotecarului A. Thierry” și „Alfia Centifolie”, care prin puterea lor vindecătoare s'au lăsat în toată lumea care se dovedește prin numeroase scrisori de recunoștință. Aceste două leacuri, probate prin puterea lor vindecătoare, sunt recunoscute ca cele mai bune, cari nu se strică și la toate împrejurările dau ajutor în neceaz. Aceste două leacuri de casă, cunoscute în toată lumea, să le avem permanent în casă, dar să ne ferim de imitații.

Balsamul Thierry 12 sticle mici sau 6 sticle mari costă 5.60 Cor. Alfia Centifolie Thierry, 2 borcanele costă 3.60 Cor. Se capătă la farmacia A. Thierry, örangyal gyógyszerárban, Pregrada, (lângă Rohitsch).

Scrisoare deschisă

în cauza aplicării copiilor la meserii.

Ocupat din greu cu slujba grea dela mărutul conzistor care-mi asigură pâinea de toate zilele, și ocupat și cu daraverile cătorva așezăminte, puse în slujba obștei noastre, dar și de altfel trecând peste puterile mele modeste puțința de a răspunde în particular nenumăratelor scrisori, ce mă inundază zilnic, mai ales dela ziua epocală a aplicării, prin deșteptul dascăl L. Chirilă, a celor 6 copii de moți la meserii, țin să pun, pe această cale, la inima tuturor acelora, cari îndeamnă populațiunea dela țară să-și dea copiii la meserii, următoarele 7 reguli — învățăminte, scoase din pătăniile de până aci și pe cari e bine și trebuie să le împlinim:

1. Dacă nu se găsesc copii cu cât mai multă învățătură, apoi se așteaptă ca viitorul învățăcel meseriaș să știe cel puțin scrie și ceti.

2. Să aibă vârstă de cel puțin 13 ani împliniți, căci sub această vârstă, nici din punct de vedere al dezvoltării trupesti, nu este consult, dar de altfel nici legea nu îngăduie aplicarea la meserii, resp. încheierea contractului.

3. Copii să fie deplin dezvoltați și sănătoși în toate privințele, să fie iubitori de curățenie și de rânduială, să fie vioi, iubitori de muncă și ascultători.

4. Pentru încunjurarea tuturor neplăcerilor și cheltuelilor de timp și de bani, de cari până acum n'am prea fost cruțați, atât copiii, cât și mai ales părinții să fie firm hotărâți și să facă, înainte de plecare, mărturisire sărbătorească, că copiii vor sta, iar părinții i vor lăsa la meseria dorită de ei, sau în lipsa de loc, la meseria cinstită

la care vor fi aplicați; căci știut este, că cea mai bună meserie, dată în mâna unui om slab, slab are să fie, pe când meseria închipuită de noi de cea mai slabă, dată în mâna unui om vrednic, înălțată are să fie.

5. Copii la plecare să fie curați și să aducă cu ei extrasul matricular (cartea de botez) și cel din urmă atestat școlar, apoi cel mai puțin câte 2 rânduri de încălțăminte, 2 de îmbrăcăminte și de albituri, de-oare ce cel mai puțin de atâtea are lipsă chiar și numai pe cele 10—14 zile cât stau de probă, dar să aducă cu ei și suma de bani de drum pentru cazul, că n'ar sta, fie înainte, fie pe după zilele de probă la meserie.

6. Cum la o samă de meserii nu se primesc decât învățacei pe 3 ani, dar cu școală mai multă, ai căror părinți însă au să supoarte afară de învățătură, toate cheltuelile, cum sunt 7 cor. la încheierea contractului și 14 la eliberare, apoi îmbrăcăminte, întreagă (locuința mâncarea), banii de spital și de școală (cam 20 cor anual) etc; cum mai departe la o altă samă se primesc tot pe 3 și pe 4 ani și cu toate ale măestrului, afară de banii contractului și ai școlii și afară de îmbrăcăminte, — e bine ca părinții să-și facă samă dela început, dacă pot acoperii acestea cheltueli. E de observat, că în vederea marelui număr al băieților aplicați la meserii, consistoriile nu prea împart și nu pot împărții ajutoare, decât cel mult pe cei din urmă 2 ani de ucenicie, iar Reuniunile de meseriași, în lipsa de mijloace, nu se pot angaja la acordarea de ajutoare sistematice permanente.

7. La o seamă de meserii se primesc învățacei pe 4, sau pe 4 $\frac{1}{2}$ respective pe 5 ani și cu toată cheltuiiala măestrului, și dela asemenea copii se așteaptă să fie îmbrăcați cuviincios, când sunt aduși la meserie.

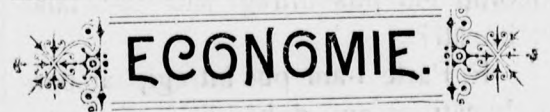
Sibiu, 7 Aprilie n. 1913.

Președintele Reuniunii meseriașilor români:
Victor Tordășianu
referent consistorial.

Mai nou.

Constantinopol 16 Aprilie. Delegații Turci și Bulgari au încheiat aici un armistițiu pe timp de zece zile. În decursul armistițiului se va încheia definitiv pacea.

Sofia, 16 Aprilie. Podul peste Arda fiind reparat, comunicațiunile directe via Adrianopole au fost restabilite.

Semănatul cartofilor.

Radu. Neică Sandule, anul trecut pe când mă întorceam dela târg cu căruța cu boi, m'am pomenit cu un grădinar că mă roagă să-l iau în căruță. Din vorbă în vorbă m'a învățat să seamăn cartofi încolțiți bine.

Sandu. Iacă, vere, mai auzii altă drăcie. Par'că ne'ncolțiți nu se fac! Și l'ai ascultat?

R. Să vezi! grădinariul părea un

om de ispravă, cu toate că nu era din părțile noastre. M'am sucit, m'am învățat eu și mă tot înlebam: Nu cumva și-a bătut joc de mine? Și-mi ziceam tot eu: Da de ce să-și bată joc de mine, că nu-i făcusem nici un rău. Ba din potrivă l'am dus cu căruța aproape un sfert de poștă.

Tot judecând eu așa mi-am zis: Să știi că grădinarul nu m'a îndemnat la rău. Trebuie să fie un om priceput. Și i-am ascultat, nene Sandule, povăța. Cică grădinarul din jurul orașelor și târgurilor așa fac când voesc să samene cartofi cari să răsără mai de vreme și să ia pe ei preț mai bun. Li pun în pământ încolțiți gata. Și sunt răsplătiți pentru munca lor.

Atunci m'am apucat să pun și eu cartofi la încolțit.

S. Unde i-ai pus? În pământ?

R. Grădinarul îmi spusese să-i duc într-o cămară luminoasă și să-i așez drept în sus unii lângă alții și să încălzesc odaia câteva ceasuri pe zi. Am făcut așa, mai ales că la noi lemnele sunt berechet și la câteva zile m'am pomenit cu cartofii mei că au încolțit. Atunci mi-am zis că sunt numai buni de pus în pământ.

S. Și i-ai pus în pământ?

R. Așa precum zici. Și nu m'am căit. Am muncit ceva mai mult, dar am avut și haznă depe urma lor. La să că s'au copt cu vre-o săptămână înaintea celorlalți cartofi puși la voia întâmplării, dar drept să spun și cartofii au crescut mai frumoși decât ceilalți, așa că mulțumesc lui Dumnezeu am luat depe locul meu mai mulți cartofi decât în toți anii.

S. Nu ți-ai dat cu socoteala cam câți cartofi ai luat mai mulți decât de obicei?

R. Firește.

Pe când înainte luam ca la trei coșuri de cartofi depe locul celălalt, acum am avut patru coșuri depe locul unde am semănat cartofi pregătiți de mine prin încălzire.

S. De, dacă e așa o să încerc și eu pe o bucată de loc. Dar încă o vorbă să te mai întreb: Cartofii aceia încolțiți i-ai pus întregi sau ia-i tăiat în bucăți?

R. Parte i-am pus întregi, iar parte bucăți, și am dobândit toți atâția cartofi în amândouă rândurile.

S. Tocmai mă gândiam să aleg și eu niște cartofi de semănat. Să ști că anul ăsta fac tot ca tine, măcar ca încercare. Dacă mi-o ieși bine, apoi la anul numai așa am să samăn cartofii.

R. S'auzim de bine, nene Sandule!

S. Bine să-ți dea sfântulețul!

Albina.

Gr. T.

PAGINA COPILOR.

Redactor: CRIN.

Victor și mamă-sa.

(Povestire șvedeză).

Victor e un băiețel micuț, acum a împlinit opt ani și umblă în clasa a doua primară. Mamă-sa cetește un roman foarte interesant, când Victor îi zice:

— Mamițico!

— Ce e Victore?

— N'ăși putea să mă duc acum pân' la prietenul meu Traian Petrescu?

— Astă-seară nu.

— Nici bare-mi pe câteva minute?

— Nu astă-seară nu.

— Nici chiar atunci dacă peste un sfert de ceas ași fi înapoi?

— Ți-am spus, Victore, că nu.

— Dar de ce nu mi-e permis, mamițico?

— De aceea, fiindcă eu nu vreau.

— Dar așa-e, mamă, că ași putea merge dacă ași ști lecția?

— Ți-am spus odată, că astă-seară nu poți merge.

— Așa e, că numai de aceea nu mă lași, fiindcă încă nu știu lecția?

— Eu n'am amintit nimic despre lecția ta. Eu doresc numai atâta, ca astă-seară să nu te duci nicăiri.

— Ei bine, dacă voi învăța lecția, așa e, că atunci mă lași?

— Aceea eu n'am zis-o, Victore.

— Da, știu, că n'ai zis-o. Dar dacă lecția ar fi pricina și acum mă duc sus și o învăț, atunci așa e, că pot să mă duc?

— Astă-seară nu.

— Dar dacă lecția e cauza, atunci de ce nu mă pot duce?

— De aceea, fiindcă nu vreau eu.

— Traian Petrescu e băiat bun, nu-i așa doar mamițico?

— Da, recunosc și eu.

— Crezi doar, că nu e un băiat bun?

— Nu, nici n'am zis asta nici-când.

— Știu, că n'ai zis. Fie că așa-e, că dacă de aceea nu m'ăși putea duce la el, fiindcă nu e un băiat bun, tu mi-ai spune-o asta?

— Să poate, că ți-ăși spune.

— Așadară, nu e sigur, că mi-ai spune?

— Victore, eu n'am zis nici bare-mi o vorbă despre Traian Petrescu. Numai atâta ți-am zis, că nu vreau, ca tu să te duci astă-seară să te joci.

— Nu te-ai putea cugeta la aceea, că ai putea zice, că din cauza lui Petrescu nu pot merge, ori din altă cauză?

— Victore, ți-am spus franco, astă-seară nu vei pune picioru afar' din casă și cu asta s'a isprăvit.

— Aceea e drept. Dar de sigur, că este vre-un motiv, pentru care nu vrei să mă duc. Sau doar nu este nici un motiv.

— E sigur, că fie-care lucru își are motivul său.

— Nu te cugeți la aceea, că ar fi cu mult mai bine, dacă mi-ai spune motivul?

— Nu, asta nu-i de lipsă. E de ajuns dacă îți zic ție, că nu poți merge nicăiri.

— Dar dacă cineva ți-ar zice ție, că ceva nu poți face, n'ai vrea mamițico, să știi și motivul?

— Să poate, că ași vrea, să poate și aceea, că nu.

— Dar nu e sigur, că ai vrea?

— Victore, nu mă năcăji. Ți-am spus odată, că nu poți merge și s'a isprăvit.

— Da, dar Traian Petrescu e un băiat, cu care te poți juca. Sau doar nu crezi.

— După cât îl cunosc, e un astfel de copil.

— Sau doar ți-a spus cineva, că e un băiat rău?

— Nu mi-a spus nime lucruri de-acelea.

— Ei vezi dacă ar fi un băiat rău, tu desigur, că ai fi auzit de asta?

— Pentru Dumnezeu, Victore! A fost destul, nu mă mai întreba! Astă-seară nu poți merge nicăiri și s'a isprăvit.

— De aceea nu pot merge, fiindcă tocmai astă-seară nu vrei să mă lași, așa e mamițico?

— Nu te impoartă că de ce. Nu poți merge.

— Dacă ar fi altă seară, atunci ași putea merge, așa e mamițico?

— Astă-seară sau în altă seară e tot una. Acum te rog să mă cruți cu întrebările tale.

— De aceea doar fiindcă te temi, că nu-mi voi ști lecțiile?

— Eu n'am nimic cu lecțiile tale. Dacă nu vei ști, pe tine te-or pedepsi.

— Da dar dacă o știu, mă pot duce.

— Nu.

— Atunci desigur, că e alt motiv, așa mamițico?

— Numai acela e motivul, că eu nu vreau să te las.

— Dar dacă acum ar fi înainte de amiază, m'ăși putea duce?

— Dacă mai zici o vorbă, îndată te trimit la culcare. La alte întrebări nu-ți mai răspund.

— Dar mamă, dacă iași fi promis lui Traian că astă-seară mă duc la el, atunci nu te cugeți la aceea, că ar trebui să mă duc, bare-mi să-i spun, că astă-seară nu pot să merg la el?

— Tu nu-i putea promite nimic, fără să mă fi întrebat pe mine.

— Drept ai; dar dacă totuși, intradevăr i-am promis?

— Victore, gată odată. Dacă cutezi să mă mai întrebi ceva: capeți bătae.

— Dar mamă dacă m'ăși duce numai colea afară și iași striga lui Traian, că nu mă pot duce și ași veni îndată înapoi, nici chiar atunci n'ăși putea merge?

— Poate că ai putea merge. Dar dacă nu te-ai întoarce în minuta aceea și înapoi, ai căpăta bătae.

— Dar închipuieți numai, dacă ar zice Traian Petrescu, că vine la noi să se joace.

— Spune-i, că astă-seară nu te poți juca.

— Dar fără să zică ceva vine aici?

— Victore, să te duci îndată la culcare și să mă aștepți.

— Fără să-i strig lui Petrescu?

— Da, fără să mai aștepți o clipă. Numai să iau bețigașul, că viu să-i dau răspunsul.

— Dar mamă, doar tu ai zis, că îi pot striga! Dar n'ai zis tu?

— Victore!

— Dacă n'ai fi zis, eu nu te-aș mai fi întrebat mai departe. Dar aceea trebuia să te întreb, că ce trebuia să-i răspund lui Petrescu, dacă îmi răspunde.

— Victore, vrei să mă faci să înnebunesc.

— Dar mamițico, și dacă mă duc în odaia mea, mă vei bate?

— Dacă te vei duce acum îndată, atunci nu.

— Dar din fereastră, așa-e mamițico, că îi pot striga lui Petrescu?

Prin odăi e fugă mare. Victor fuge înainte, iar mamă-să după el. Ușa odăii băiatului să isbește cu putere. Peste cinci minute Victor vine jos la mamă-sa.

— Mamițico, numai acum îmi vine-n minte, că eu i-am fost promis lui Traian, că numai mâne seară mă voi duce la el. Așa e, că mă lași să mai stau acum aici?

Trad. din limba italiană de Valeriu Crișian.

AVISI!

La cumpărarea unui **pian** din **primul depozit românesc de pian, pianine și armoniuri din Sibiu** (N.-Szeben) str. Cisnădiei 7,

asortat cu instrumente garantate de prima calitate, cumpărătorul realizează un **câștig curat** de câteva sute de cor., deoarece din prețul original de fabrică al fiecărui instrument se dă un **rabat considerabil** pelângă împachetare (ladă) și transport gratuit. Se acordă și plătire în rate după învoială. Calitatea neeseptionabilă și prețul foarte favorabil al pianelor din depozitul meu le confirmă scrisorile dela cumpărătorii mei din Brașov, Arad, Timișoara, Reghinul săsesc, Alba Iulia, Hațeg, Caransebeș etc. Rog încrederea publicului român

T. Popovici
profesor de muzică.

Nr. 140/1913 not.

Publicațiune.

Comuna politică Șinca-nouă (comitatul Făgăraș) dă în arândă prin licitație publică cârciuma comunală pe

durată de 3 ani începând din 15 Sept. 1913 până în 10 Oct. 1916 st. n. în ziua de 4 Maiu st. n. la o oară p. m. în cancelaria com. din Șinca-nouă. Cârciuma constă din 6 încăperi, cuhnă, pivniță, șopron, grajd, curte spațioasă, grădină, popicărie (cuglăria) nouă, și este situată la cea mai bună poziție în strada principală și în centrul comunei.

Prețul strigării este statorit cu 1600 cor. Cei cari voiesc a licita vor depune înainte de licitare 10% vadium.

Înainte de a se începe licitarea să primesc și oferte în scris, însă acestea numai atunci vor fi luate în considerare dacă oferentul declară că cunoște condițiunile de licitare și să supune întru toate acelora, mai departe dacă suma oferită va fi scrisă atât cu numerii cât și cu litere, în fine dacă va alătura și vadiumul recerut. — Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria notarială oricând în timpul oarelor oficioase.

Șinca-nouă, în 1 Martie 1913.

Primăria comunală:

Valeriu Langa
notar.

Ilie Mușina
primar.

Redactor respons.: **Constantin Popp.**

Misoginul

— Roman italian. —

(33). Trad. de Crin.
(Urmare).

— Vezi așa dară d-l meu, că eu țin minte toate și-mi aduc bine aminte de toate nimicurile. Imi aduc aminte de cuvintele d-tale, fiindcă m'am cugetat mult timp asupra lor.

— D-șoară Melanio, d-ta așa-dară nu te încrezi în mine?

— Doamne ferește. Astăzi pe d-ta te îmbată însă iluziile proprii. Te asigur, că greșești... Pe d-ta te așteaptă o glorie, un viitor, un viitor strălucit, care să deosebește de al meu. D-ta trebuie să rămâi singur. Trebuie, ca tot ce e frumos, nobil în gândirea d-tale, să o dedici ideilor acelea, pentru cari ai intrat pe arenă...

I-a vorbit cu convingere. Tinărul simțea acum o adâncă resignație. Melania însă pentru adevărarea celor zise, continuă:

— După aceea cugetă-te și la pățania mea. Cugetă-te și la aceea, cum m'am înșelat eu.

— Cam exagerezi. —

— O nu, nu. Crede-mă că va fi mai bine, dacă dăm uitării fleacurile acestea. Să ne despărțim, ca doi prietini buni, cari să respectă unul pe altul.

A tăcut și la privit lung. Aurel însă n'a răspuns. De aceea Melania continuă:

— Din tot sufletul îmi dai dreptul așa e? Așadară: Adio! adio! și... îți mulțumesc.

Imberido a rămas și pe mai departe tăcut.

— Adu-ți aminte odată și de mine, care ți-am fost o prietină sinceră, gata a aduce orice jertfe pentru d-ta. Din parte-mi îți promit că nici-când nu voi uita acelea ceasuri de fericire ce le-am petrecut împreună.

Pretinește ia intins mâna.

Aurel nu putea să-i răspundă. I-a prins mâna și i-a strâns-o cu căldură.

S'au despărțit.

A rămas singur fără de nici o speranță și despoiat de ori-ce iluzii. Simțea o lipă, ca să fie singur.

X.

Intre iubire și moarte.

În ziua următoare inginerul și oaspeții au plecat. Și Luiza au trebuit să părăsească „villa Boriș”, fiindcă tatăl său a rechemat-o în Milano. Donna Marta și nepotul ei i-au petrecut până la țărnuțul lacului, unde ei s'au suit pe luntre, să se ducă la gara din Laveno. Aici ei și-au luat rămas bun.

...Când cele două bărci, cari îi duceau pe ei, s'au depărtat dela țărnuț, donna Marta a început să plângă. Era foarte emoționată și până la sfârșitul despărțirii. De două ori și-a plecat capul pe umerii Luizei și cu greu s'a putut despărți de copila blondă.

Aurel compătimitor îi zise:

— Vezi, vezi, bunică, te-am rugat, să nu vii aici să vezi despărțirea asta. Tu nu mai ascultat și te-ai încrezut, că doar vei fi destul de tare...

Acum mergem frumos spre casă. Vrei?

Donna Marta, fără să-i răspundă, l'a prins de braț și au plecat.

Pe drum Aurel continuă cu reproșurile.

— Nici nu ți-ar fi fost iertat să te scoli din pat. Vezi și eri, ce-ai pățit... Te-a plouat până la piele, scumpa mea bunică... Și de ce? De aceea că nici când n'ascultați de spusele nepotului d-tale... Ți-am fost spus înainte, că va ploua...

Bunicei i-a plăcut observația, ce i-a făcut-o Aurel. Zimbând îi zise donna Marta:

— Desigur, dacă ar cuteza omul să se încredințeze în spusele, voastre a șolomonarilor...

(Va urma).

La tipografia noastră se află de vânzare următoarea:

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de *Daniil D. Graur*, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de *Augustin Szilagyi*, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Țiganul la peșit, comedie populară într'un act în versuri și hazlie, de *Emanoil Corfariu* cantor. Prețul 16 fileri.

Țiganul la popit, piesă teatrală în trei acte în versuri și hazlie, de *Em. Corfariu* cantor. Prețul 50 fileri.

Cântece din vremea veche, culese de *Gh. Tulbure* ases. cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Au pecat la târg de vite, dialog, pe *Em. Suciu*, în v. Prețul 30 fill.

Anunțuri și Reclame

— să primesc la administrația foaie cu prețurile cele mai ieftine. —

<p>Siebenbürger Urbräu</p>	<p>Am onoare a înștiința On. public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca</p> <h1>„Siebenbürger Urbräu“</h1> <p>(Vechea bere Transylvană)</p> <p>care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins</p> <p>Să află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea plachetele mele cu inscripția: „Siebenbürger Urbräu.” Cu stimă:</p> <p>Rudolf Habermann proprietarul fabricii de bere Sibiu — Nagyszeben.</p>	<p>Siebenbürger Urbräu</p>
<p>Deposit general la d-l MANÓ LÖBL Făgăraș.</p>		

<p>Noutate!</p>	<h2>de apă minerală</h2>	<p>Noutate!</p>
<p>Am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și dela sate, că am pus în circulațiune o apă amară cu iod din Zizin (Zajzon), foarte bună de beut din</p> <h3>izvorul lui „BÉLA“,</h3> <p>apă cu efect vindecător, care să află de vânzare la toate farmaciile, la droagerie, și la prăvălii de coloniale.</p> <p>Despre puterea apei amare vindecătoare dl <i>Dr. Hankó Vilmos</i> și <i>Dr. M. Hantz</i> medic suprem comitatens au deelar, că apa izvorului „BÉLA“ din Zajzon, se poate recomanda la turburarea schimbului de materie la anemie, boale de sânge, oftică, la catar a organelor de inspirație și nutremânt, la reumatism, podagră și la boale de rinichi. — Conținând iod, e foarte bună la copii și tineri.</p> <p>Amestecată cu vin este o beură recoroitoare.</p> <p>Fiind Zizinel aproape de Brașov și Făgăraș, sunt în stare a vinde sticla cu 16 filleri cu transportul acasă, loco Făgăraș. — Comandele se esecută încă în ziua aceea.</p> <p>Prețul unei lăzi întregi cu 50 sticle, în magazin e cu 8 coroane.</p> <p>FILIALA magazinului central al apei izvorului „Béla“ este în FĂGĂRAȘ, ulita Brașovului nr. 19.</p> <p>Cu toată stima: KIRÁLY JÓZSEF-né manipulanta apei minerale.</p>	<p>Amestecată cu vin este o beură recoroitoare.</p>	

Dela 1878! Intrece pe toate leacurile de casă de până acum renumita și în toate părțile lumii recunoscută și

Adevărata ALIFIA CENTIFOLIA

(mai nainte numită alifie miraculoasă.)

PUTEREA și INFLUINȚA:

Oprește și incetează veninarea sângelui. Face superflue ori ce operație. Folosește femeilor lap-tătoare, ajută pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Or-bațul de piept (foc viu), folo-sește la orice răni vechite, rani deschise la picioare umflata. la caries, rani venite pin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împunsături, sdro-bituri, să folosește pentru îndepărtarea din corp: la țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav etc. la orice umflături, creștere din corp, la sifile, la corbunculus, neoplasme, chiar și la rac, la pu-trezițiune, la vermi, la rosături, beșiei ivite pe picior, la orice **arsături**, membre înghețate, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, umflături la grumazi, la buboaie, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăraiei etc. etc. **Are putere vindecătoare și sigură.**

Mai puțin ea două doze nu să trimet. Espedarea să face prin ramburs (Nachname) sau plătite înainte. 2 burcane costă cor. 3-60 f.

La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Se capătă la: Farmacia **Török József**, și la alte farmacii în Buda-pesta. In mare (engro) la **Thalmayer și Seitz**, la succesorii **Koch-meister** și la drogeria **Fraților Radonovits** in Budapesta.

Unde nu să află depou, să se comande de drept dela farmacia **THIERRY A. Órangyal-gyógyszertára Pregrada** (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.
Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta in strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.
Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.
Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă
GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Zarafie Dumitru Pop (Dejenariu) compatriotului nostru oltean a d-lui
din Brașov, strada Hirscher (teatru)
o recomandăm tuturor acelora cari *merg sau să reântore*
din România.